

Valemonda, sicer pogumen junak od pet do glave, ali tudi tako prevzetan in ošaben, da še pred Bogom pokleknil ni. Navadno se je igral med službo božjo v cerkvi s svojo lepo, dolgo brado ter se oziral po navzočih vernikih, kakor vojskovodja po svojih četah.

Na večer pred kresom bil je tudi kralj pri večer-
nicah, ker mu je bilo doneče petje zbranih duhovnikov
jako ugajalo. Na enkrat potihne glasno petje in prav na
lahko zadonijo kralju na uho pomenljive besede Mari-
jine: «Deposuit potentes de sede et exaltavit humiles».

Ker se je sam sebi prevelik gospod zdel, da bi se
latinsčine bil kedaj učil, teh besed ni razumel, ali v
srce so mu le segle. Zato povpraša svojega sosedo, mla-
dega kaplana, ter ga prosi, naj mu pomen onih besed
razloži. Gospod mu jih prestavi, rekoč: «Položil je mo-
gočnike s prestolov in vzdignil ponižne».

Porogljivo ga zavrne kralj, da to ni res. »Kajti
mogočniki, kakor sem jaz«, razmotrival je prevzetnež,
»se ne dajo kar tako meni nič tebi nič s prestolov od-
ganjati. Še manje je mogoče, da bi prišli do visokih
mest oni, ki se navadno imenujejo ponižni.« Duhovnik
je kar obmolčal, nobenega odgovora ni dal. Kralj pa
se nasloni na klop in kmalu zadremlje; kajti bilo je v
cerkvi vroče in soparno; še bolj pa so ga dolgočasile
cerkvene molitve, katerih ni bilo ne konca ne kraja.

Kmalu vzbudijo kralja, kakor je mislil sam, orglje,
ali v resnici vzdramila ga je muha, ki mu je brečala
po ušesih. Kako se zavzame še na pol speči kralj, ko
vidi, da je cerkev celo prazna! Le stara ženica še je
molila svoj rožni venec tam doli v zadnji klopi. Nekaj
časa se kralj ozira okoli sebe, ter pričakuje svojih dvor-
nikov. A kmalu mu zmanjka potrpežljivosti in začne
po cerkvi rogoviliti in razsajati. Pa ni mu druga ostalo,
moral je pokazati, da najde tudi sam brez spremstva
pot skozi vrata.

Gredeč začne upiti nad sključeno ženico, ali ta je
bila najbrž gluha, kër ni hotela nobene besede razumeti.
Na vse grlo začne ženka klicati: »Tatovi, tatovi!« Na to
zbeži iz cerkve ter zaklene cerkvena vrata za seboj, in
kralj ostane pod ključem. Sedaj je še le kralj prav raz-
sajal po božjem hramu. S strahom je opazil, da nima
na sebi onih dragocenih oblačil, ki so kazala njegovo
čast. Bil je brez škrlatnega plašča in brez žezla. Zdaj
pa on začne na ves glas kričati: »Tatovi, tatovi, izdaj-
stvo; izdajalec naj konji raztrgajo na drobne kosce!
Hajd, odprite vrata!«

Precej mu je nekdo zunaj odgovoril: »Naj le vo-
jaki pridejo! Lep tič si!«

Kralj od jeze ne more črhniti nobene besede. Zu-
naj se oglasi starka: »Kaj ne, kakor kralj bi nam rad
ušel, ker si se skrili, da bi cerkev oropal? Pa zdaj te
imamo v pesti! Dobro te vidim skozi ključavnico, kako
ti je pri srcu. Odkakuješ, kakor podgana v pasti. Ti
diši slanina?«

Kralj se ni mogel več premagovati, zagnal se je
v vrata ter jih razbil. Ko pride na zrak, zbeži, kolikor
so mu ne kraljevo dostojanstvo, ampak noge dopuščale,
proti svoji palači, stoječi blizu cerkve. Vrtar se ježno
nad njim zareži: »Kaj pa hočeš ti?« »Prostor« zakriči
kralj ter sune vrtarja na stran. Hitro se ta pobere od
tal ter kliče na vse moči: »Primite ga, držite ga!«
Kralj se je trudil, da bi ga vrtar spoznal, kdo je; ali
ni se mu posrečilo. »Pijana živina, potepuh, ropar si,
ki se drzneš v kraljevo palačo, ki se lotiš kraljevih
dvor-
nikov!«

Na to prisopihata stotnik čisto po salonsko opravljen in gladko počesan, ki gotovo ni bil na kaj takega pripravljen, s svojo dvojno stražo. Kralj ga pokliče po imenu: »Stotnik Francovilla, je-li cel svet znorel? Kaj me ne poznate več? Odpeljite me v moje sobane!«

Vojake, ki so mu prišli preblizu, pometal je Robert daleč od sebe, vsakega v svoj kot. Stotnik misli sam pri sebi in tudi vojakom reče: »Ta je blazen, pamet se mu je zmešala«. Kralj se pogleda v ogledalo; ali kako se začudi, kajti komaj je sam sebe spoznal, tako ga je jeza, žalost in strah spremenil. Imel je res lice, kakor kak znorel. Sam s seboj je začel govoriti in vse to, kar se je z njim zgodilo, pripisoval je coperniji. Nato pride povelje, da ga morajo pripeljati do kralja. Na svojem prestolu zagleda nesrečni Robert drugega kralja, ki mu je bil prav podoben, ali veliko bolj veličasten.

«Grdež, nesramnež», peni se pravi Robert od jeze, in skoči proti prestolu, da bi pokazal s pestjo usiljencu pot s kraljevega sedeža. Ali neka višja moč prišla ga je za roke, vzela mu vso moč; še tega ni vedel, kje stoji. Novi kralj bil je angelj, iz nebes poslan, da bi se prevzetni, ošabni Robert privadil ponižnosti, da bi se poboljšal in spokoril.

»Ker se kažeš norca, vsprejemem te res za dvor-
nega norca«, nagovori ga mehko novi vladar. »Le pri-
nesite mu žezlo, krono, glumsko kapo in palico!«

Rad bi bil Robert prav robato odgovoril, pa jezic mu zastane in jedin njegov odgovor je bil, da je pokazal na usta, češ, ne morem nobene ziniti. Na to so mu dvorniki lase ostrigli ter ga preoblekli v dvornega norca. Vsi so ga zasmehovali, vsi preganjali in črteli. Med dvorniki bili so najhujši oni, ki so se poprej kralju najbolj dobrikali in sladkali. (Konec prih.)

Smešnica. Kmet vpraša cigana: »Cigan, kam greš?« — »Grem se ženit.« — »No, katero pa?« — »Grofovo hčer.« — »To je vendar čisto nemogoče!« — »Zakaj?« odvrne cigan, ker jaz to hočem, je že na pol dobljeno; če še pa grofova hči hoče, pa je vse dobro!«

Razne stvari.

(Presvetli cesar) so podarili č. o. minori-
tom v Ptuj za popravo ondotne samostanske in žup-
nijske cerkve svetega Petra in Pavla iz svoje zasebne
blagajne 100 gld.

(Nujni predlog) poslanca dr. Gregoreca za pod-
poro dne 4. avgusta t. l. po toči in nevihti oškodova-
nim v Gornje-radgonskem in Ljutomerskem okraju dobil
je v državnem zboru potrebno dvetretjinsko večino in se
izročil proračunskemu odseku. Vcenjena škoda znaša
36.750 gld. Poslanec Kokošinec je predlog tudi podpisal!

(Zahvala.) Gospod Peter Majdič daroval je po
svoje gospej mami povodom svoje poroke župnijski
cerkvi sv. Danijela v Celju svoto 100 kron, ubogim
Celjske župnije pa 200 kron, za kar mu bodi izrečena
presrečna zahvala!

(Umrl) je dne 17. t. m. v Središču g. Matija Ko-
čevnar, brat še davno pokojnega domoljuba dr. Štefana
Kočevarja, 84 let star. Pokojnik bil je samec. Naj po-
čiva v miru!

(Sl. v. planinsko društvo.) Od neke strani,
pa ne od nemške, začelo se je rovat zoper podružnico
»slovenskega planinskega društva v Mozirju« zaradi dvo-
jezičnih napisov. Ni lepo, ako se nesloga hoče sejati v
tako mlado in potrebno društvo!

(Pivo.) Meseca julija tega leta se je v tostran-
skih avstrijskih deželah skuhalo piva 1,522.149 hekto-
litrov. Davka se je od tega plačala 2,839.657 gld.

(Nesreča.) Vsled plinovega razpoka sta v Tr-
bovlju dva rudokopa ponesrečila; in sicer se je 21letni
Janez Korber iz Litije hudo opeknel, le nekoliko pa 66-
letni Gašpar Golouh.

(Najdeni ponarejeni petdesetaki.) Blizu Fürstenfelda na srednjem Štajarskem so našli pred tednom v razpoklini nekega drevesa poleg opekarne zavitek, v katerem je bilo 67 ponarejenih avstrijskih petdesetakov. Misli se, da so ta ponarejeni denar skrili italijanski delavci iz opekarne.

(Koliko užigalic se potroši?) Nekdo je v Berolinu preračunal, da se porabi po vsej Evropi po 7 užigalic na dan na vsakega prebivalca; torej na dan okoli 2 milijardi. Ako bi mogel kdo položiti te užigalice jedno poleg druge, napravil bi 36,5 milijard metrov dolgo vrsto, ki bi se ovijala okrog zemlje 829 krat.

(Izabelin trs.) V Slivnici pri Mariboru ima posestnik Jožef Kotnik le eden na tepko napeljan 11 letni izabelin trs, na katerim je bilo letos 2670 lepih grozdov in se je naprešalo 180 litrov jako dobrega mošta. Ker je listje večinoma že odpadlo, bila je hruška, ki stoji blizu velike ceste, od popotnikov jako občudovana zaradi preobloženih grozdov. Bog daj mnogo takih trsov!

(Poročil) se je 8. t. m. v Širjah pri Zidanem mostu gosp. Anton Mirnik, c. kr. poštni asistent, z gospodično Karloto roj. Knina, ki je nedavno prestopila iz židovske vere h katoliški in sprejela zakrament svetega krsta.

(Trgatev) na Dolenjskem Kranjskem je večinoma že končana. Vina so pridelali sicer mnogo manj od lani, toda dobro bode. V nekaterih krajih niso skoro nič pridelali, ker med letom niso nič storili v zboljšanje trte.

(Nagla smrt.) Neki kupec iz Radeč kupoval je nedavno v Trbižu ovce. Baš ko je hotel odšteti denar, zgrudil se je, po kapi zadet, mrtev na tla.

(Požar.) Dne 16. t. m. popoldne ob 2. uri je nastal požar pri J. Pusovniku, po domače pri Rožiču, v okolici Sv. Florijana pri Šoštanju. Komaj so še le nekoliko pozabili, ko je tam pred nekaj leti poslopje ogenj upepelil; a že zopet je to lišo obiskala ta nesreča. Zgorlel je »marof« in vsa krma. Kakor se sliši, je to hudobna roka storila.

(Božji rop.) V noči od 2. do 3. oktobra je v Konjicah v nadžupnijski cerkvi neki grabež - obe skrinjici za darila oropal. Zendarji so že bojda lopova prijeli.

(Nova pošta.) Pri Sv. Bolfanku pri Bišu v Slov. gor. so dobili dne 16. oktobra pošto, ki se bavi tudi s poštno hranilnico in ima s Ptujem v tednu trikratno zvezo.

(Utonila.) Žganjepitju udana 54-letna kočarica Jera Janežič je v Pristovi te dni močno pijana padla v potok in utonila. Nesrečno žganje!

(Vinska letina.) Po goricah v Št. Andražu ob Polzeli je letos vina skoraj polovico manj od lanskega leta; ali kapljica bode dobra, pa tudi — draga.

(Madjarska liga alizveza.) V Budapešti snujejo madjarsko ligo, katera si stavi »kulturno« in »blagotvorno« nalogo madjarizacije nemadjarskih narodov na Ogerskem. Značilno je, da je v odboru 76 odstotkov židov. Ali je tam žid ali Madjar vse jedno?

(Domovinska pravica.) Dne 16. oktobra je minister notranjih zadev, Bacquehem, predložil zbornici poslancev načrt novi domovinski postavi, ki določuje, da zadobi davkoplačevalec domovinsko pravico tam, kjer prebiva pet let, delavec nedavkoplačevalec pa, če prebiva deset let v kaki občini. Žal, da o poslih načrt ne govori, vendar pa naj prej kakor slej postane postava!

(Vojaška vest.) Šola za c. kr. konjiške enoletne prostovoljce je preložena iz Maribora v Varaždin, ker v Mariboru ni bojda dovolj prostora za vežbanje.

(Delavski shod.) Društvo »Wahrheit« je preteklo nedeljo priredilo v gostilni »Kreuzhof« v Mariboru velikanski shod delavcev in delavk. Dva graška govornika sta sicer ostra govorila o občni volilni pravici in o časopisju, vendar red se ni motil. Kdaj pa bode v Mariboru l. zborovanje krščansko-socijalnih delavcev?

(Pred Celjskimi porotniki) sta bila Neža Romih in Ivan Sakšek s Pokleka pri Sevnici jednoglasno nekrivima spoznana umora Ane Romihove in oproščena.

(Cesta iz Luč v Solčavo), katero izdeluje deželni železniški urad, bode dodelana do konca tega meseca, ako ostane vreme ugodno. Početkom meseca novembra se bode lahko cesta odprla. Pri Sv. Primožu se je preložila cesta na 3 kilometre daljave, med Lučami in Solčavo pa na 10 kilometrov. Drugi daljši del ceste je že popolnoma gotov.

(Ogenj pri čuvaju.) Pač redkokdaj se morda prigodi, da bi čuvaj za ogenj sam moral klicati na pomoč gasilce. Tako se je zgodilo v Gradcu. Žena čuvaja je zlezla s prižgano svetiljko pod posteljo, da bi pregnala mačka, ki se je tam skrila. Hipoma se je vnela postelja in čuvaj je moral klicati gasilce. K sreči pa je sam pogasil ogenj, predno so še prihiteli gasilci.

(Južna železnica.) Načelnik upravnega sveta knez Hohenlohe se je odpeljal v Pariz, da se posvetuje s tamošnjim odborom, pod kakimi pogoji bi se južna železnica prepustila državi. Obravnave se bodo najbrže pričele koncem tega meseca.

Listič uredništva. Čč. gg. dr. J. L. in Fr. O. v Št. P. pod Sv. gor.: Javljam, da dopisa od tam v št. 41. ni pisal noben duhovnik. Obžalujemo, ako je le osebna mrznja kriva onega dopisa. — Gg. dopisnikom: Hvala; vse pride na vrsto, kar se sploh dá porabiti.

Loterijne številke.

Trst 13. oktobra 1894: 56, 37, 3, 52, 79
Line „ „ „ 29, 1, 50, 55, 30

Mlin, v dobrem stanju, s tremi tečaji, na dobri vodi, blizu lepe vasi in farne cerkve, se prodaja pod ugodnimi pogoji. Več se izve pri upravnštvu »Slov. Gospodarja«. 1-3

Mlad človek,

37 let star, išče službe kakšnega daccarja, vročevalca ali pa pri kakšni graščini za hišnika ali za kakšnega občinskega slugo, ki tudi dobro pisati in računati zna. Več pové upravnštvu. 1-3

Nove polovnjake

z železnimi obroči in merjene, najceneje priporočam

Feliks Schmidt,
sodarski mojster v Mariboru,
Koroške ulice št. 18.

2-3

Harmonium,

s 5 spremeni, skoro čisto nov, se za 110 fl. prodaja. Več se izve pri lastniku **Šimonu Otorepcu**, cerkv. prostor št. 42 v Ormožu.

Službo mežnarja

želi nastopiti **Ferdinand Bračko** v kateri koli župniji. Več izve se pri uredništvu »Slov. Gospodarja«. 3-4

Dražba cerkv. vina.

Dne 24. oktobra t. l. ob 10. uri popoldan prodajalo se bode po dražbi 9 polovnjakov letošnjega vina s posodo vred.

Cerkveno predstojništvo v Jarenini.

5 — 10 gld. vsakdanjega

gotovega zaslužka brez glavnice in nevarščine ponujamo vsakemu, kdor se hoče pečati s prodajanjem postavno dovoljenih srečk in državnih denarjevveljavnih papirjev. Ponudbe pod naslovom: »Lose« an die Annonc. Exp. J. Danneberg, Wien I. Wollzeile 19. 7-10

Ivan Horvat,

kamnosek v Račjem

priporočam svojo zalogo nagrobnih spominov po najnižji ceni. 3-3

Sejem pri Sv. Tomažu nad Vel. Nedeljo, kateri spada na nedeljo 28. t. m., se bode vršil v ponedeljek 29. t. m. 1-2